

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

داکتر امین الدین «سعیدی - سعید افغانی»

۲۷ دسمبر ۲۰۲۴

بسم الله الرحمن الرحيم

ترجمه و تفسیر سوره النساء- ۱۴

جزء ۴، ۵، ۶

سورة النساء/ جزء ۴، ۵، ۶

سورة نساء در مدینه نازل شده، دارای یکصد و هفتاد و شش آیه و بیست و چهار رکوع است.

خوانندگان محترم!

خداوند متعال، در آیات (۲۶ الی ۲۸) علل احکام پیشین را که وابسته به خانواده ها، ازدواج و حکمتهائی است که بدان جهت پایه گذاری شده، یاد آور می شود.

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ الَّذِي بَدَأَ بِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَیْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ (۲۶)

الله می خواهد برای شما (قواعد و مقررات دین تان را بیان کند، و شما را به طریقه های (نیک) آنانی که پیش از شما بودند راهنمایی کند، و (می خواهد) توبه شما را که قبول کند، و الله دانای با حکمت است. (۲۶)

تشریح لغات و اصطلاحات:

«سُنَنٌ ← طرائق»: جمع سنت، روش، طریقت، شریعت. «الذین من قبلکم»: پیامبران پیشین.

تفسیر:

به تعقیب احکام مختلف در زمینه ازدواج که در آیات قبلی به توضیح آن پرداختیم، به نحوی از انحاء بدین سؤال بر خواهیم خورد که هدف از همه این محدودیتها و قید و بندهای قانونی چیست؟ در این آیت مبارکه و دو آیت بعدی به توضیح این سؤالات دست می یابیم طوری که می فرماید:

«يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذَيِّبَ لَكُمْ»: سنت خداوند متعال، هدایت، بیان و ابلاغ است طوری که می فرماید الله می خواهد: با این دستورات شرایع و احکام دین راههای خوشبختی و سعادت را، برای شما آشکار سازد.

«وَ يَهْدِيكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ»: وانگهی شما در این برنامه تنها نیستید، و (خداوند می خواهد شما را) به راه و روش و سلوک پیامبران و صالحان پیشین هدایت کند. تا از آنان پیروی کنید. باید گفت که: احکام و مقررات اسلام درباره ازدواج، همانند احکام سایر ادیان آسمانی گذشته است.

«وَ يَتُوبُ عَلَيْكُمْ»: و نعمتهای خود را که بر اثر انحرافات شما قطع شده بار دیگر به شما بازگرداند و این در صورتی است که شما از آن راههای انحرافی که در زمان جاهلیت و قبل از اسلام داشتید، بازگردید. همچنان به شما توفیق عطا فرماید تا از آن مخالفت‌هایی که داشتید، توبه کنید و از همین روست که به شما در ازدواج با کنیزان رخصت داد.

و نباید فراموش کرد: محدودیتها و قیودی که در ازدواج مطرح است، رمز لطف خدا به انسان و جامعه بشری است.

«وَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (۲۶)»: در پایان آیت مبارکه می فرماید: «خداوند دانا و حکیم است» از اسرار احکام خود آگاه، و روی حکمت خود آنها را برای شما تشریح کرده است. باید یادآور شد:

مطلب از إرشاد این احکام آن است که حلال و حرام به شما معلوم باشد، و استقامت به طرق پیغمبران پیشین، مانند حضرت ابراهیم علیه السلام و سایر آنها، به شما نصیب گردد، و مورد آموزش قرار گیرید. مصالح و احوال شما همه به الله متعال آشکار است؛ احکام و تدابیر او مبنی بر حکمت می‌باشد؛ اگر شما از فرمان وی سر باززنید؛ از هدایت محروم؛ و با سنن پیغمبران سلف، مخالف، و از بخشایش و آموزش الله بزرگ بی‌بهره می‌مانید.

یادداشت:

بییهی از ابن عباس (رضی الله عنهما) نقل می کند که: در سوره نساء هشت آیت نازل شده که برای این امت از تمام دنیا بهتر است. آن آیات عبارتند از آیات: (۲۶، ۲۷، ۲۸، ۳۱، ۴۰، ۴۸، ۱۱۰، ۱۵۲).

وَاللَّهُ يَرِيدُ أَنْ يُتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا (۲۷)

و الله می خواهد با رحمت و لطفش به شما توجه کند؛ (و بهسوی رحمت خود باز گرداند)، و کسانی که از شهوات پیروی می‌کنند، می‌خواهند شما [در روابط جنسی از حدود و مقررات حق] به انحراف بزرگی دچار شوید. (و حق را کاملا ترک گوید). (۲۷)

تشریح لغات واصطلاحات:

«يُتُوبُ»: توبه کرد - بازگشت. «أَنْ تَمِيلُوا»: تا که دور گردید، دستخوش انحراف شوید.

تفسیر:

در این آیت متبرکه که تأکید دوباره می نماید و می فرماید: «وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ»
الله می خواهد شما را ببخشد (و از آلودگی پاک نماید) و نعمتها و برکات را به شما بازگرداند. یعنی خدا به وسیله
تشریح احکام، دوست دارد شما را از گناهان و مفاصد پاک نماید و خواستار توبه بنده می باشد تا آن را قبول نماید.
«وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مِيلًا عَظِيمًا (۲۷)»: ولی شهوت پرستانی پیروان شیطان که در أمواج
گناهان غرق هستند، می خواهند شما از طریق سعادت بکلی منحرف شوید، و مانند آنها به جرگه فاسقان و
گناهکاران درآئید. باید با تمام صراحت و قوت گفت که اخلاق جنسی در اسلام، معتدل و دور از افراط و تفریط
است، ولی هوسبازان راه افراطی را برای شما می خواهند. بناءً باید در فکر شد که محدودیت آمیخته با سعادت و
افتخار برای شما بهتر است، یا این آزادی و بی بند و باری توأم با آلودگی و نکبت و انحطاط؟!!

شهوت: در لغت دارای مفهوم عامی است که به هرگونه خواهش نفس و میل و رغبت به لذات مادی اطلاق می
شود؛ گاهی علاقه شدید به یک امر مادی را نیز شهوت می گویند.

تَوَاب: ریشه اصلی کلمه «تَوَاب» از «ت - و - ب» گرفته شده است، توبه به معنای بازگشت یا هم بازگشت از
ناخوشایند به خوشایند است.

مفهوم شهوت، علاوه بر مفهوم عام، در خصوص «شهوت جنسی» نیز به کار رفته است. کلمه «شهوت» در
قرآن کریم هم به معنای عام کلمه آمده است و هم به معنای خاص آن. در این بحث، نظر ما بیشتر به معنای خاص آن
است، زیرا آثار مخرب و زیانبار آن بیش از سایر کشش های مادی است.

شهوت: نقطه مقابل «عفت» است. «عفت» نیز دارای مفهوم عام و خاص است. مفهوم عام آن، خویشتن داری در
برابر هر گونه تمایل افراطی نفسانی است و مفهوم خاص آن، خویشتن داری در برابر تمایلات بی بند و بار جنسی
است.

عِفَّت: یکی از فضایل مهم اخلاقی در رشد و پیشرفت و تکامل جوامع انسانی است؛ اما شهوت که مقابل عفت
قرار دارد، موجب سقوط شخص و جامعه می شود.

مطالعات و تحقیقات تاریخی نشان می دهد که اشخاص یا جوامعی که بهره کافی از عفت داشته اند، از نیروهای
خداداد خود، بالاترین استفاده را در راه پیشرفت خود و جامعه خویش برده و در سطح بالایی از آرامش و امنیت
زیسته اند، اما افراد یا جوامعی که در «شهوت پرستی» غرق شده اند، نیروهای خود را از دست داده و در معرض
سقوط قرار گرفته اند. بناءً در مسیر شهوت رانان گام ننهید و از آنان تقلید نکنید، که دشمن شمایند.

خواننده محترم!

در انتخاب راه باید دقت کنیم. در آیت متبرکه دوبار کلمه «بیرید» مورد استعمال قرار گرفته است؛ يك اراده از
خدای علیم حکیم برینا علم ازلوی و ابدی اش و يك اراده از هوسبازان بدخواه و شیطان صفتان، بناءً باید فکر کرد
و دقیق تصمیم اتخاذ نماید که: به سراغ کدام اراده ها می روید؟

بیریدُ اللهُ أَنْ يَخَفَّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا (۲۸)

الله می خواهد (با آسان کردن احکام) کار را بر شما سبک کند، (زیرا) انسان، ضعیف آفریده شده (و در برابر
طوفان غرایز، مقاومت او کم است). (۲۸)

تشریح لغات و اصطلاحات:

«ضَعِيفًا»: در مانده، ناتوان در برابر هوسهای نفسانی خود.

تفسیر:

قبل از همه باید گفت الله متعال در این سه آیت اخیر، و به طور مسلسل گوشه‌ای از إِطاف و احکام خداوند در امر ازدواج را به طور مسلسل بیان نموده است.

به طور مثال در آیت (۲۶) فرمود: «لِيَبَيِّنَ لَكُمْ» و «بِهَدْيِكُمْ»: (الله می‌خواهد برای شما (قواعد و مقررات دین تان را بیان و نشان دهد). و در آیت (۲۷) فرمود: «وَاللَّهُ يَرِيدُ أَنْ يُثَوِّبَ عَلَيْكُمْ»: (و الله می‌خواهد با رحمت و لطفش به شما توجه کند؛ (و به‌سوی رحمت خود باز گرداند)، و در آیت (۲۸) فرمود: «يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ»: (الله می‌خواهد (با آسان کردن احکام) کار را بر شما سبک و آسان کند) و این همه به خاطر آن است که انسان در برابر طوفان غرایز، ناتوان، و قدرت صبر و خودداری او اندک است.

«يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ»: باید گفت که اساس، بنیاد و جوهر دین مقدس اسلام، بر آسانی است و بن‌بست اساساً در احکام به چشم نمی‌خورد. وضع مسؤولیت‌ها و تکالیف دینی، بر اساس توان و طاقت انسانی وضع گردیده است. در آیت مبارکه: «يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ»: هدایت به ازدواج با کنیزان و مانند داده شده است خداوند پاک می‌خواهد بدین ترتیب کار را با شما سبک و آسان بسازد. به همین جهت برای شما نکاح کنیزان و غیر آن از آسان‌گیری‌های دیگر را رخصت داده است. نباید فراموش کرد که پیروی و پایبندی شما در احکام ازدواج، زمینه سبکباری و دورماندن جامعه از آفات و مشقات است.

الله متعال از فهم آیت مبارکه «يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ» و جمله: «وَوَخَّلَقَ الْإِنْسَانَ ضَعِيفًا (۲۸) این واقعیت را می‌رساند که (انسان، ضعیف آفریده شده). و در برابر طوفان غرایز گوناگون که از هر سو به او حمله ور می‌شود باید طرق مشروعی برای ارضای غرایز به او ارائه شود، و در معرض خطرات و سوس‌گرانه شیطان قرار دارد، بتواند خود را از این وسواس‌ها و به صورت کل از انحرافات حفظ و نگاه دارد. واقعیت امر اینست که انسان از مخالفت با هوی و آرزوهایش ناتوان است، نمی‌تواند عدم پیروی از خواسته‌هایش را تحمل کند.

سبب آیت کریمه می‌رساند که این ضعف، ناظر بر ضعف انسان در برابر زنان است، به همین جهت، حق تعالی دایره را برای وی در امر زنان فراخ گردانید. طوری که می‌گویند: «در امر زنان، عقل مرد از سر وی می‌پرد». «و خلق الانسان ضعيفا»، دلیل ضعف ناتوانی انسان چیست؟ چون که هوسها و آرزوهای نفسانی او را خم و اسیر خود می‌کند و از پای در می‌آورد و شهوت و نتیجه آن، خوار و زبونش می‌گرداند، از این رو، خداوند متعال می‌خواهد سبکبارش گرداند... جالب اینست که: برخی از مردان بدون شناخت از خلقت، زنان را «ضایفه» (ضعیفه) مسمی و خطاب می‌نمایند، در حالی که خالق مقتدر هر دو را آن را «ضعیف» نام می‌برد.

ادامه دارد